

IP & AI CENTRAAL

Wat MIPTV is voor contentproducenten, is de NAB in Las Vegas voor de facilitaire bedrijven in de broadcastwereld, leveranciers en fabrikanten van de techniek die nodig is om al die prachtige programma's, registraties en series te maken. De National Association of Broadcasters Show is een van de grootste en meest invloedrijke media-evenementen ter wereld.

Elk jaar trekken tienduizenden professionals uit meer dan 160 landen naar Las Vegas om de nieuwste producten, diensten en oplossingen te ontdekken die de media-industrie te bieden heeft. Na afwezigheid in 2020 en 2021 en een soort halve beurs vorig jaar vanwege Covid is de NAB dit jaar voor '80% back to normal'.

En dat is ook te merken aan het flinke aantal landgenoten dat de moeite heeft genomen de oversteek te maken. Een paar honderd zijn het er weer – vertegenwoordigers van fabrikanten, system integrators, facilitaire bedrijven en collega's van zenders en produc-

ten – en dat is niet zo gek, want de NAB is dé plek waar je ongestoord (want negen uur tijdsverschil) dagenlang kilometers kunt afleggen langs het nieuwste van het nieuwste op het gebied van televisietechniek. En vergeet het fysiek netwerken met vakgenoten niet.

Transitie

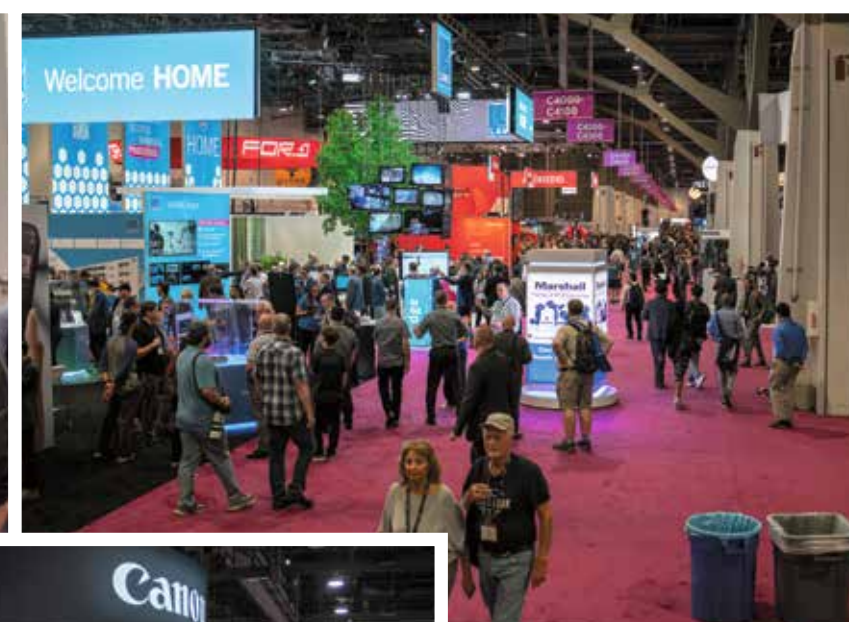
De industrie zit midden in een transitie naar IP-technologie (en hiermee gepaarde cloud-migratie) en dat betekent dat er voor alle partijen in de keten de komende jaren zeer belangrijke beslissingen moeten worden ge-

nomen op het gebied van infrastructuur, apparatuur en workflows. En dat betekent kennis absorberen, die delen, CFO's betrekken (want we gaan van 'Capex naar Opex'), informatie uitwisselen met collega-bedrijven, afnemers en leveranciers en op zoek gaan naar de oplossing die precies past bij je werkwijze en businessmodel, zonder dat je in een 'vendor lock-in' terechtkomt. Een paar duizend euro reis- en verblijfkosten kan zo op termijn honderdduizenden euro's besparen.

Het was de honderdste editie van deze belangrijkste beurs en conferentie op

V.l.n.r.: Mourad Kajouaa, Steven Guis en Marc Mul van Southfields/Banijay Benelux.

André Kan staat met Vocas al jaren op de NAB. De overname van Fofic was ook een hot topic onder de Nederlandse beursbezoekers.

Natuurlijk waren er ook diverse varianten van de 'Spider-cam' te zien.

Hans de Heus van Medialab, leverancier van slimme online mediaworkflows voor productie en playout, was voor het eerst op de NAB, maar zeker niet voor het laatst.

Michel Bais, Chief Product Officer van Vislink.

Nico Lewis van RTS demonstreerde onder meer de flexibele en schaalbare Odin intercom.

Het goede nieuws is dat de IP-standaard SMPTE ST 2110 inmiddels door de hele industrie is geaccepteerd

het gebied van video en filmtechniek en de thema's dit jaar waren overduidelijk de eerdergenoemde IP-transitie en, natuurlijk het toverwoord van dit jaar: AI. Het is interessant om te zien hoe partijen AI en machine learning gebruiken in hun nieuwste toepassingen.

XtraMotion

EVS, wereldwijd onbetwist marktleider op het gebied van slomo controllers, gebruikt AI bijvoorbeeld in haar nieuwe XtraMotion 2.0. Met deze tool kunnen mooie super slomotion replays worden gemaakt van elke, reguliere opname. Met behulp van AI in de cloud rekent de tool uit hoe ontbrekende frames eruitzien waarna je vloeiende slomo's kunt creëren. XtraMotion kan gewoon binnen de bestaande EVS (VIA) worden geïntegreerd en levert binnen vijf seconden via de cloud (of een dikke server) een slomo aan. Een succes waarmee bovendien een 'NAB Product of the Year Award' werd binnengehaald.

Wie een poging gaat doen om de dominantie van EVS op het gebied van slomo's te doorbreken, is **Sony** via submerk Hawkeye (bekend van de doellijnttechnologie). In plaats van 1 op 1 de EVS-controller te kopiëren, zodat operators er direct mee kunnen werken, koos men voor een nieuwe ergonomische controller met een extra toevoeging waar, volgens Hawkeye, sneller mee gewerkt kan worden.

Wat Sony ook doet, evenals een aantal andere partijen als Grass Valley, is een soort online ecosysteem bouwen dat als centrum moet fungeren voor broadcast workflows. We zien dit fenomeen al jaren in de IT- en cloud-indus-

trie maar je kunt ook denken aan de veelgebruikte Adobe Creative Cloud. Bij Sony heet het Creators' Cloud, waar je gebruik kunt maken van talloze apps en ook kunt samenwerken aan producties met andere gebruikers.

Einde LDK?

Opvallend nieuws kwam er van **Grass Valley**, bekend van onder meer camera's en switchers. Het bedrijf veranderde de afgelopen jaren regelmatig van eigenaar én CEO en is sinds 2020 in handen van Black Dragon Capital. Sindsdien is er steeds minder focus op hardware en richt men zich heel specifiek op IP workflows. Tijdens de NAB werd gemeld dat de hardware in de toekomst wel eens bij derden zou kunnen worden gefabriceerd, wat volgens kenners het einde zou kunnen betekenen van bijvoorbeeld de bekende en in Nederland veelgebruikte LDK-camera's. Grass Valley richt zich vooral op zijn eigen cloud based SaaS-platform AMPP. Ook hier mediaproductie in de cloud, op basis van IP en een pay-as-you-go principe. We zijn benieuwd welke leverancier als eerste een platform biedt waar diverse soorten mediabedrijven op kunnen werken, feilloos en efficiënt zonder 'vendor lock in'... Het goede nieuws is dat de IP-standaard SMPTE ST 2110 inmiddels door de hele industrie is geaccepteerd, wat kort gezegd betekent dat alle apparaten die op en met deze standaard werken met elkaar kunnen 'praten' en content uitwisselbaar is. Een steeds

belangrijkere speler die ook ST 2110 compatible is: **Epic Games**. Wat heeft dit bedrijf nu te maken met broadcast, hoor ik u denken. Wel, Epic is de fabrikant van de Unreal Engine, een veelgebruikte game engine die als eerste werd gebruikt voor de futuristische first-person shooter Unreal, en later zou worden gebruikt voor vele andere games én film en televisie.

Ideale basis

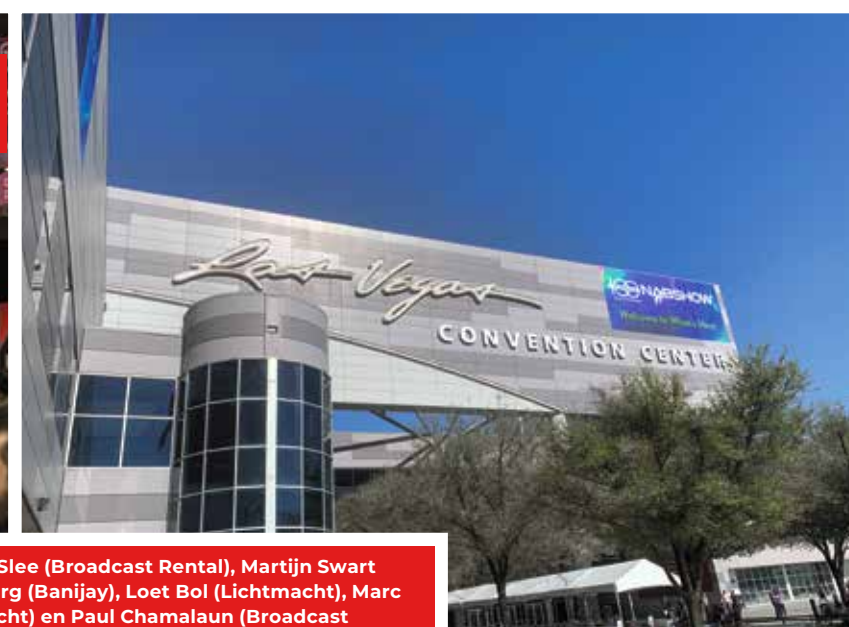
De engine bleek namelijk ook de ideale basis te zijn voor Virtual Reality (VR) en Extended Reality (XR) toepassingen in broadcast. Veel bedrijven die met virtuele decors werken, maken gebruik van de Unreal Engine en ook **Zero Density** behoort daartoe. Dit oorspronkelijk Turkse bedrijf is flink aan de weg aan het timmeren en haalde onlangs Hans van Houdt binnen de gelederen als Regional Sales Manager.

Zero Density toonde op de beursvloer zowel de combinatie van green screen- en virtuele techniek als het gebruik van een led-scherm ter vervanging van de bekende groene achtergrond. Zeker met bijvoorbeeld studiopubliek werkt dat prettiger voor zowel de presentator als de gasten. Zero Density maakte voor haar demo's op de stand overigens gebruik van een Egripmentkraan, het internationaal vermaarde gripbedrijf uit Nederhorst den Berg dat ook zelf ook op de beurs stond.

CEO Philippe Tresfon had een perfecte plek in de Central Hall weten te regelen, direct naast de stand van Riedel. Dit bedrijf uit het Duitse Wuppertal staat al vele jaren bekend vanwege zijn intercomtechnologie, met de Bolero als bekendste wapenfeit. Maar Riedel doet meer dan dat, zo wisten Wilbert

DJI-Ronin: een kleine science fiction set waar eenieder naar hartenlust met de gimbals aan de slag kon.

V.l.n.r: Tom Eshuis (EMG), Geert Paul Slee (Broadcast Rental), Martijn Swart (Broadcast Innovators), Sjaak Vreeburg (Banijay), Loet Bol (Lichtmacht), Marc Mul (Banijay), Daan Thieme (Lichtmacht) en Paul Chamalaun (Broadcast Rental).

Peter van Overbeeke en Jehannes de Boer van Blue Intelligence werken nauw samen met Munich Media Intelligence.

Menno Brouwer van Sony naast de populaire super 35mm F5500 camera.

Patrick Brand van EMG met Wendy Hendrickx van Formula One Management.

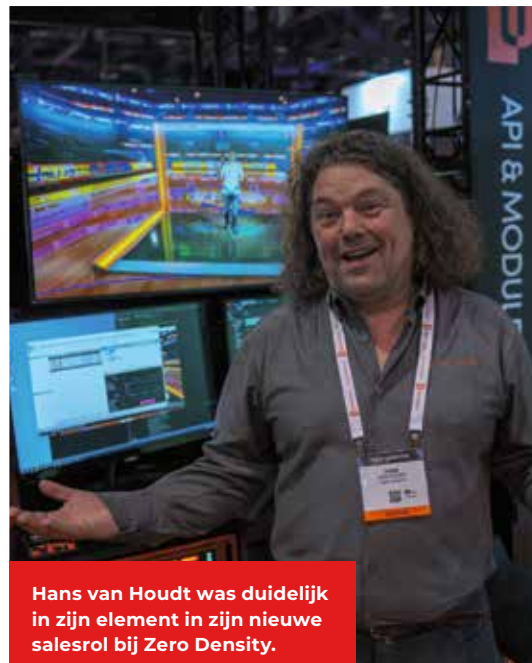

De publieke omroep was ook vertegenwoordigd in Las Vegas. V.l.n.r: Menno Drenth (VPRO), Dave Slijte (BNNVARA) en Arnout van der Hoek namens de EO.

Wilbert Kooij en Kristof Vanden Eynde van Riedel.

Hans van Houdt was duidelijk in zijn element in zijn nieuwe salesrol bij Zero Density.

Peter Schut, één van de technische grootmeesters van EVS.

Kooij en Kristof Vanden Eynde te melden. Met de acquisitie van SimplyLive heeft ook Riedel een softwareplatform in haar portfolio waarin multi-camera-producties, inclusief replay/slomo en multiviewers voor de 'most demanding sports video and broadcast applications'. Meer bedrijven lijken zo hun portfolio uit te breiden en klaar te maken voor een IP-toekomst.

5G

Maar laten we ook 5G niet vergeten. De beschikbaarheid van dit supersnelle netwerk in steeds meer landen maakt het mogelijk om live verbindingen te maken van hoge kwaliteit en lage latency. Er was ooit een tijd dat Sony

Het zijn niet lang meer duren voor 5G-verbindingen echt gemeengoed zijn in broadcast

met zijn Xperia-telefoons een relevant marktaandeel had op de mobiele markt. Die tijd lijkt voorbij, maar men maakt deze telefoons nog steeds en dankzij de voortschrijdende techniek zal het niet lang meer duren voor 5G-verbindingen echt gemeengoed zijn in broadcast. De Sony-demo liet in elk geval zien dat ook meerdere camera's tegelijk via 5G kunnen werken en

vanwege de beschikbare bandbreedte telkens aan een camera prioriteit kan worden gegeven.

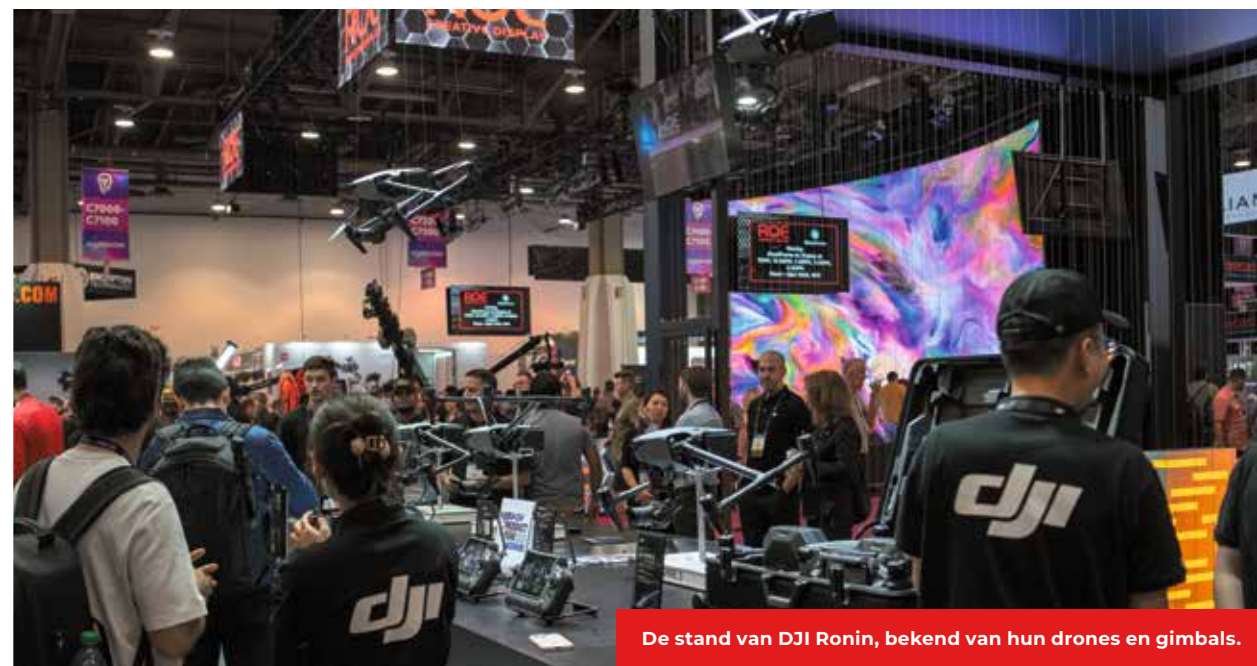
Wie ook kan meepraten over 5G is **Vislink**. Dit Amerikaanse bedrijf nam twee jaar geleden het Alkmaarse Mobile Viewpoint over. In Europa wordt dit merk nog gevoerd maar op de NAB was alleen het Vislink-logo zichtbaar. Mobile Viewpoint was een van de eerste bedrijven die zogeheten WMT-zenders ontwikkelde waarmee nieuwsploegen zonder SNG en met slechts een zender in een rugzak hun content live op zender of naar een editset kunnen sturen. Ook was het bedrijf reeds actief met 5G-camera's bij de live registratie van een rugby-

Wilfred Soerel (l) werkt al ruim twintig jaar voor Canon. Hij liet Tom Eshuis van EMC (m) samen met Canon executive Hiro Ishii (r) de nieuwste snuffjes van Canon zien.

Op de stand van Neton-Live. Zie hiernaast.

De stand van DJI Ronin, bekend van hun drones en gimbals.

Richard Villhaber stond met zijn bedrijf Villrich bij Telescript.

wedstrijd in Engeland, samen met BT Sport en EMC Connectivity. Chief Product Officer Michel Bais liet op de NAB de nieuwste telg zien die dit mogelijk maakt: 5G-Link, dat ook werd onderscheiden met een NAB Product of the Year Award. En als je beelden naar een editset kunt sturen, kan dat dus ook naar een cloud/IP-platform waar je met behulp van AI alvast beelden kunt spotten, van metadata voorzien en met 'speech to tekst' alles uit kunt schrijven. Sterker nog, het zal niet lang meer duren voordat generative AI alvast een voormontage maakt.

Een van de drukste stands was die van DJI-Ronin, bekend van de drones

en gimbals waarmee je, na een beetje oefenen, de meeste geweldige shots kunt maken. Op de beurs maakte met name met de laatste versie van de DJI Ronin 4D 4 Combo Kit indruk. Dit 6K all-in-one camera/gimbalsysteem maakt gebruik van Lidar focus waarmee automatisch op een object kan worden gefocust. Men had een kleine science fiction set gebouwd waar iedereen naar hartenlust met de gimbals aan de slag kon. Ook de professionele DJI Inspire 3 drone viel in de smaak, en in de prijzen. Beide producten werden bekroond met een 2023 Product of the Year Award.

MediaLab had geen NAB-stand omdat Amerika (nog) niet de markt is waar

het zich op wil richten, maar directeur Hans Heus richtte zijn pijlen op het onderhouden en uitbreiden van zijn bestaande (Nederlandse en Europese) netwerk. "De AI trend is natuurlijk al een tijdje aanwezig, maar door nieuwe ontwikkelingen verwachten we dat dit voor MediaLab ook zeer interessant gaat worden. We geloven sterk in samenwerking en niet het wiel zelf willen uitvinden. Onze service wordt veelal gebruikt voor het verbinden van technische workflows met een gemakkelijke interface. Door daar additionele diensten aan te kunnen koppelen, wordt de tooling sterker en de klanten gemakkelijker bediend vanuit één oplossing." ●